

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre ..... 16 kor.
 Negyedévre ..... 4 „
 Helyben hálishozva:
 Egész évre ..... 20 kor.
 Negyedévre ..... 5 „
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre ..... 24 kor.
 Negyedévre ..... 6 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség káriratát visszadásként
 vagy megöröszésre nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Aruspekuláció.

(K. Ö.) Mind az a sok vád és rágalom, mit az osztrákok a drágasági vita alatt ellenünk szórtak — úgy látszik — még nem volt elég. Most az osztrák szaksajtó indítja meg ellenünk a harcot, azzal vádolván meg a magyar agráriusokat, hogy a pénzdrágulásnak egyik jelentős oka az a körülmény, hogy a magyar mezőgazdák inkább kölcsönt vesznek fel, semhogy piacra dobnák a gabonát. És ezzel a ténnyel kétféleképpen drágítják meg a gazdasági életet. Először megdrágul a gabona, mert nincs kínálat. Miáltal a mezőgazdák elősegítik a spekuláció szélsőségeit, mely annyira felverte a gabona árát, hogy a közös vámterület fogyasztási piaca drágábban fizeti meg a gabonaneműeket, mint azok az országok, melyek a fogyasztás legnagyobb részét bevitelrel fedezik. Ha lelkők lenne az agráriusoknak, úgy a szertelenséget könnyű szerrel ellensúlyozhatnák. Egyszerűen piacra kellene dobní a készleteket.

Másodszor megdrágul a pénz, mert a magyar bankok egyebet sem tesznek, mint agrárváltókat számíolnak le az osztrák-magyar banknál. A magyar agráriusok tehát hálát adhatnak Istennek, hogy nem önálló magyar, hanem közös osztrák-magyar bank van. Az önálló magyar banknak öríznie kellene a valuta értékét és kénytelen lenne az agrárius hilelt megszorítani. Ezt a közös bank nem teheti, mivel respektálni kénytelen a dualisztikus érdekeket.

Az első vád tehát az, hogy az agráriusok a buza visszatartásával lehetővé teszik a spekuláció szertelenségeit és így maguk is spekulánsokká lesznek. Mily mértékben tartják vissza a gazdák a gabonát, nem tudjuk. De hogy a visszatartás nem oly mérvű, hogy a spekuláció tulcsapongásait lehetővé tenné, azt a tények bizonyítják.

A börzei készárupiac forgalma a rendes képet mutatja. A malmok készletekkel el vannak látva. A lisztraktárak készletei gyarapodnak és a malmok már üzemredukcióról rebesgetnek. Ha a gazdák feltűnő módon visszatartanák a gabonát, ugyan mit öröltek volna eddig a malmok, mikor tavaly a készlet semmi sem volt és külföldről gabonát behozni nem lehet? Egyébként csak a kereskedőknek szabad a konjunkturát kihasználni, a

gazdának nem? És vajjon, ha spekuláció szertelenségekre bocsájtkozik, akkor a gazdát kell támadni és a fedezetlen hatáidő-üzletet?

A második vád az, hogy az osztrák-magyar bank tárcája túl van terhelve agrárváltókkal és ez az egyik oka a pénzdrágulásnak.

Bocsánatot kérünk, az osztrák-magyar bank tárcájában meghuzódó váltók nem agrár, hanem bankváltók. Az osztrák-magyar bank éppen a dualisztikus érdekek kézzel fogható megsértésével nem ismer agrár, hanem csak kereskedelmi váltókat. Már pedig a közös banknak egyéb feladata sincs, mint a kettős birodalom hitéletét táplálni. Hogy a bankváltók leszámítolásából a mezőgazdaságnak is jut hitelezés, ehhez — azt hiszem — elemi jogunk van, hisz azért adtuk meg a szabadalmat. A pénzdráguláshoz a magyar gazdának kevés közük van, mivel az európai jelenség.

Az osztrákok tehát azt kívánják: A magyar gazda ne vegye igénybe a hitelgazdaság előnyeit, hanem dobja piacra terményeit. A közvetítő spekuláció majd megveszi a terménykínálatot. Ennek azután már szabad váltóit az osztrák-magyar banknál elhelyezni, sőt a terményeket is visszatartani és velők spekulálni, a hogyan jól esik. Ha azután a börze csinál szertelen hausse-t, mivel a közvetítés nem dobja piacra a gabonát, az azután már más lapra tartozik. A gazdának kötelessége kínálattal az árakat lefelé szabályozni, a spekuláció felfelé is szabályozhatja az áru visszatartásával.

A gabonapiac jelenlegi szervezése mellett a gazda még nem gyakorol oly befolyást az értékesítésre, mely őt mint termelőt jogosan megilleti.

A király nem fogadta el a bán lemondását. Budapestről telefonon jelenti tudósítónk, hogy a király Tomasics bán lemondását nem fogadta el. A király a következő kéziratot intézte Tomasicshoz, amely a hivatalos lap holnapi számában fog megjelenni.

Kedves Tomasics!

Magyar miniszterelnökköm utján előterjesztett lemondását el nem fogadom és bizalommal nézek további működése elé.

Ferenc József s. k.

Khuen-Hédervary s. k.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, október 25.

Kabos Ferenc alelnök fél 11 órakor nyitja meg az ülést.

Bemutatja az örszeférhetlenségi bizottság tegnap hozott határozatát, mely elmebetegség miatti gondnokság alá helyezés folytán Pap Elek mandátumát megszüntetnek nyilvánítja. Az elnök kéri a Házat, hogy a megüresedett kerületben az új választáshoz megtehesse a szükséges előkészületeket. Bemutatja a Petőfi-Társaság megüvóját a Petőfi család siremlékének leleplező ünnepélyére. A Ház az ünnepélyen küldöttséggel képviselteti magát. Bemutatja Bácsbodrogmegye és Kőbánya független polgárságának feliratát a választójogi reform érdekében.

Vértán Etele a kérvények hovautalására ellenindítványt tesz.

Elnök bemutatja Esztergom város feliratát a városi tisztviselők nyugdíjrendezése érdekében.

Vértán Etele újból ellenindítványt tesz. Felolvassák az interpellációs könyvet, melyben új interpellációt jegyeztek be.

Barcsay Andor az Egyesült Budapesti Takarékpénztár illeték-elittkolása ügyében.

Nadányi Gyula a szudricsi iskola bezárása miatt.

Elnök jelenti, hogy a miniszterelnök fél egy órakor válaszolni fog **Apponyi Albert** gróf interpellációjára s azután áttérnek az interpellációk előadására.

Sorra kerülnek a mára halasztott névszerinti szavazások.

Ráth Endre a magyar bank ügyében interpellált. A pénzügyminiszter válaszáat nem veszi tudomásul.

Az ülés vége 2 órakor.

A béketárgyalások.

A béke kilátásai ma várattalanul ismét megjavultak. A képviselőház ellenzéki folyosóján nagyon optimisztikus volt a hangulat. Déltájban megjelent Kossuth Ferenc és sokáig tárgyaltak gróf Batthyány Tivadarral és Holló Lajossal. Később Apponyi Albert is megérkezett ésszintén tanácskozott több ellenzéki vezérrel. Ezalatt Berzeviczy Albert az elnöki szobában fogadta Bolgár Ferencet. Különösen föltűnt az, mikor gróf Tisza István megjelent az ellenzéki folyosón és Kelemen Samuval az alelnöki szobába vonult vissza. Tisza és Kelemen tanácskozása hosszu ideig tartott.

Az ellenzék többsége azon az állásponton van, hogy ha a véderőreform és a választójog között meg lehet csinálni a junktimot és a véderő terheit csökkenteni s a kilences bizottság programját megvalósítani lehet, akkor az

Veiszlovits Adolf és Fia

cég „Concordia Entreprise des Pompes Funébres“ Első nagyváradí temetkezési vállalatával és márvány művek gyárával Rákóczi-ut 13. sz. a. épült házába (a régi Apolló épülettel szemben) ÁTKÖLTÖZÖTT.

Az 1858. év óta fennálló vállalat jóakaratu pártfogását és támogatását új otthonában is kéri kiváló tisztelettel **Veiszlovits Lajos**

ellenzék hajlandó a megegyezésre. Ezel szemben a Justh párt több tagja még mindig a választójog elsőbbségét hangoztatja. Mindenesetre azt remélik, hogy ha a kormány a költségvetést tárgyalatja, akkor ez az intervallum megéri a békét.

Ma, a fojósón az a terv volt elterjedve, hogy a parlamenti fegyverszünet kérdése kezd aktuális lenni. A kormány eszerint belátta, hogy január elsejéig úgy sem tudja keresztülrészakolni a katonai javaslatokat, azért az exlex elkerülése végett a véderőreformot leveszi a parlament napirendjéről s helyébe a költségvetést tűzi ki. Számít ugyanis az ellenzéknek arra az ígéretére, hogy a jövő évi költségvetést erősebb eszközökkel nem fogja megakadályozni. Az ellenzék ezt a kijelentését állja is, mert nem akarja az országot a kormány intézkedései ellenére sem az exlex kátyujába dönteni. A költségvetés bizottsági üléseinek tartama alatt parlamenti szünet lesz.

Biharmegye üdvözlöte

Beöthy Lászlóhoz.

Biharmegye törvényhatósága tegnap rendkívüli közgyűlést tartott, melyen napirend előtt Beöthy László kereskedelmi miniszterre történt kinevezését jelentette be Miskolcay Ferenc főispán, aztán a napirend egyetlen tárgyára tértek át.

A közgyűlésen, mely 10 órakor vette kezdetét, dr. Miskolcay Ferenc főispán elnökölt. A megyebizottsági tagok kevesen jelentek meg a közgyűlésen. Alig állott a törvényhatóság 50 bizottsági tagból.

Miskolcay Ferenc dr. főispán megnyitván az ülést, méleg szavakkal jelenti be a törvényhatóságnak ama kitüntetését, mely Biharvármegyét érte Beöthy Lászlónak kereskedelmi miniszterre történt kitüntetése által. Indítványozza, hogy a törvényhatóság táviratilag üdvözölje a kereskedelmi minisztert.

A főispán bejelentését nagy lelkesedéssel veszi tudomásul a törvényhatóság és az indítványt egyhangulag fogadta el. A távirat megszövegezését és elküldését dr. Fráter Barnabás alispánra bizza a törvényhatóság.

A megbízásnak az alispán nyomban eleget is tett és a következő szövegű táviratot küldte Beöthy László kereskedelmi miniszternek:

Nagyméltóságú

Beöthy László kereskedelemügyi miniszter urnak

Budapest.

Biharvármegye közönsége ma tartott rendkívüli közgyűléséből Nagyméltóságodat, mint a vármegye nagy és hű fiát kereskedelmi miniszterre történt kinevezése alkalmából lelkesedéssel és igaz örömmel üdvözli, bizalmáról biztosítja és közhasznú munkálkodására az Isten áldását kéri.

Fráter Barnabás,
alispán.

Beöthy László üdvözlése után áttértek a napirendre. A tárgysorozat egyetlen tétele volt a szalárdi fűszolgabírói lak építésére felveendő kölcsön ügye. Az alispán bemutatja a Pesti Hazai Takarékpénztár részvénytársaság ajánlatát; melyben a felveendő 48000 korona kölcsön megadását jelenti be. A törvényhatóság az ajánlatot elfogadja.

A közgyűlésnek talán még vége sem volt, mikor a vármegyezházára megérkezett Beöthy László kereskedelmi miniszter válasza az alispánhoz. A miniszter táviratának szövege a következő:

Öszinte örömmel vettem Biharvármegye közönségének közgyűlési határozata alapján küldött szives távirati üdvözlését. Midőn a jóleső megemlékezésért hálás köszönetemet fejezem ki, kérek méltóztassál köszönetemet a vármegye közönsége előtt is melegen tolmácsolni.

Szives üdvözléssel

Beöthy László.

Jogászfijuság kérvénye a tanácshoz

Nagy Sándor emléktábla és az Erdélyi borozó.

Mindenképen dicséretreméltó akciót indított a nagyváradi jogászfijuság, amelynek célja, hogy a vértanuhalált halt Nagy Sándor emléktábláját vigyék el a mostani helyéről, a ház másik oldalára a »borozó« mellől, mert kegyeletsértést látnak abban, hogy a nagy hazafi emléktáblája mellett olyan italmérési üzlet legyen, mint a »borozó«.

A jogászfijuság kérvénnyel fordul a városi tanácshoz és mi hisszük, hogy a tanács ezt a jogos, kegyeletes kívánságot, melyben mindenki egyetért a jogászokkal, teljesíteni fogja. A kérvény teljes szövege a következő:

Tekintetes Városi Tanács!

A nagyváradi Kir. Jogakadémia Ifjúsági Olvasó Köre nevében és megbízásából azon tiszteletteljes kérelemmel batorkodunk a tekintetes tanácshoz fordulni,

méltóztassák a Nagy Sándor Aradon vértanú halált halt táborkok emlékére a róla elnevezett utcában elhelyezett emléktáblát az elhelyezésre szolgált ház (egykori szülőháza) másik oldalára áthelyezni, mert az emléktáblával jelölt háznak épp az emléktábla mögötti lakrészében sajnálatos nemtörődömség folytán egy italmérési üzlet engedélyeztetett s így az emléktábla nagynevű vértanuhoz nem méltó helyen bor, sör, pezsgő stb. feliratok között diszlik.

Tekintetes Tanács!

Mélyen sérti minden becsületes magyar kegyeletérzését, hogy ily nagy hazafi, vértanú szülőháza valóságos orgiák tanyája, örök szégyene városunknak, hogy éppen ezen házban női kiszolgálással dicsekvő italmérés van. De ha már ezen változtatni nem lehet, ha már az italmérési engedély megadásakor a kegyeletre nem is voltak tekintettel, elsőrendű kötelesség, hogy az emléktábla legalább az ahhoz éppen nem méltó feliratok tömege közül és a vendéglői helyiség faláról áthelyeztessék, annál is inkább, mert e helyen szokta többek között joghallgató ifjúságunk is évenként leróni a kegyelet adóját nagy vértanunk emlékének, már pedig a hazafias és ethikai érzést egy cseppet sem emeli, hogy kegyeletes ünnepegyünk egy vendéglői ajtajában folyik le, mert ahol talán ugyanakkor az alkohol hatása alatt korcsmai nóták disszonans hangjai fogják a kegyeletes ünnepegyt zavarni s ahonnan kassza és kiszolgáló tündérek fognak kacérkodni az ünnepi szónokkal.

Tekintettel pedig arra, hogy immár igen közel van a nap (november 1) melyen kegyeletes ünnepegyünket meg fogjuk tartani, kérjük, hogy az áthelyezést sürgősen elrendelni és végrehajtani sziveskedjék, nehogy városunk szégyenfoltja országos közhírré váljék.

Ábban a reményben, hogy a tekintetes Tanács méltányolni fogja hazafias aggodalmunkat és kegyeletes kérelmünket nagy vértanunk iránt érzett egyetemes tiszteletnél fogva jóindu-

latába veendő s tiszteletteljes kérelmünk lehetőségét velünk határozatilag közölni kegyeskedjék.

Vagvunk a nagyváradi Kir. Jogakadémia Ifjúsági Olvasó Köre képviselőjében Nagyvárad város tekintetes Tanácsának
Nagyvárad, 1911 okt. 26.

Kiváló tisztelettel

Lenkey Arpád,

Váry F. János,

ny. r. joghallgató, az ny. r. joghallgató, az
Olvasóköri főjegyzője. Olvasóköri elnöke.

Draveszky főhadnagy öngyilkossága

Az okot nem tudják.

Tegnap ismét szenzációs öngyilkosság történt Nagyváradon. Egy fiatal, az élet örömeihez szükséges eszközökkel rendelkező katonatiszt dobta el magát könnyelműen az életet; azt sem tudják miérett. Az élvezetek poharát fenékgig ürítve, most átlőt, szétroncsolt fejével ott fekszik a katonakórház halottas házában.

Draveszky Sándor honvédközpont főhadnagy tegnap délelőtt 11 órakor lakásán fölbélte magát.

Az öngyilkosság előzményei.

Draveszky Sándor előkelő családból származott, a nagyváradi honvédközpont 1. századában szolgált, mint főhadnagy. Vigkedvű, mulató ember volt, aki az éjjeli életet nagyon szerette.

Tegnap éjjel is hajnalig mulatott a Bonbonniereben, ahonnan reggel fél négy óra tájban távozott. Nagyon ittas volt s kellemetlen összetűzése volt a Bonbonniere portásával, a kivel kocsit hozatott.

Azonban nem volt megelégedve a portás eljárásával s más kocsiért tütyölt. Szóváltás következtében kardot rántott a portásra, aki csak ügyes ugrásával menekült el a kardcsapás elől.

Kedden este, jóbarátja, Szunyogh Pál főhadnagy kereste Draveszky főhadnagyot Nyárfautca 5. sz. alatti lakásán, hogy együtt menjenek valahová, azonban hogy Draveszky nem volt otthon, Szunyogh Pál főhadnagy, aki a szomszédban lakik, ledőlt egy divánra s várakozott egy darabig, később azonban elaludt. Hajnalban Szunyogh Pál látván, hogy még sem érkezett barátja haza, eltávozott.

Reggel fél 7 óra tájban érkezett haza Draveszky Sándor főhadnagy kocsin, nyárfautcai lakására, ahol Felinek Géza tb. városi főszámvevő házában lakott egy elegánsan burtozott szobában.

Mivel nagyon ittas volt, Filip Gábor tisztiszoja lehuzta róla a ruhát s átöltöztette lovagló ruhába és kérte, hogy siessen a kaszányába, mert már 6 órakor ott kellett volna lenni.

— Hagyjál csak el fiam, egy kissé lefekszem. Fél 10 órakor költés fel.

Fél 10 óra tájban felkel s hozatott a szolgájával 10 drb levélpapírt és borítékot.

Ez időtől kezdve nem feküdt le, hanem leveleket írt. Közben újra hívta a szolgát s hozatott két üveg sört s megparancsolta a szolgának, hogy fűtsön be, mert fázik.

Midőn már vigan ropogott a tűz a kályhában, hat levelet küldött a postára, amelyek címei nagyon kuszáltak voltak.

Az öngyilkosság.

Tizenegy óra után, a vett parancshoz híven, Filip Gábor szolga beakart menni gazdájához, de az ajtó be volt zárva belülről. Előbb az ablakon próbált leskelődni a szolga, de ez kevés eredménnyel járt. Mikor pedig a dörömbölésre sem kapott semmi választ, bemászott az udvarra nyíló ablakon.

Gazdáját ott találta a tükör előtt ülve, egy széken; feje mellére hanyatlott, kezei lelógtak. Mellette vértócsa és nagy 9 milliméteres tisztí revolvere.

Filip Gábor látta ezekből, hogy baj van, de azt hitte, hogy gazdája még él. Ráncigálni kezdte:

— Főhadnagy ur, álljon fell! — szólott többször hozzá. Midőn azonban lehajolt hozzá, látta, hogy gazdája már meghalt.

A szolga hirtelen bezárta az ajtót s kiszaladt *Jelinek* Gézáné urnához s elmondta az esetet, aki azonnal telefonozott a városházára, férjéhez.

Ezután a laktanyába futott a szolga s *Zeller* Jenő hadnagynak jelentette az esetet, aki csakhamar felkereste *Szanyogh* Pál főhadnagyot, s ezzel együtt a Draveszky lakásába siettek s tényvázlatot vettek fel az esetről.

A rendőrség részéről pedig dr. *Nemes* Áron tb. főorvos és *Bodó* László r. felügyelő jelentek meg a véres eset színhelyén.

Hivatalosan megállapították a fentebb elmondott körülményeket s hogy a revolvergolyó a homlokközepén hatolt a fejbe s az egész agyvelőt és koponyát összeroncsoolta. Durranást senki sem hallott a házból. A halál azonnal bekövetkezett. Az öngyilkos főhadnagy ruhájában 20 korona pénzt, az asztalfiókjában pedig 9 koronát találtak.

A lakásban mindössze egy szelet papíron a következőket találták:

»Eltévesztett élet, a golyó nem téveszt.«

Később *Szöke* kapitány, századparancsnok is megjelent a helyszínen s az értékeket magához véve, a halottat beszállította a csapatkórházba, a lakást pedig bezárta.

Rejtélyes hölgy.

Draveszky Sándor főhadnagy szerette a mulatságokat, nőekkel levelezésben állott.

Hír szerint vasárnap este egy feltűnően elegáns nő kereste fel lakásán, aki ott maradt másnap éjjelig. Hétfőn este utazott el; kocsin ment ki a vasutállomáshoz, a kolozsvári vonatához, amellyel elutazott. Valószínűleg Kolozsvárról lakik.

Érdekes a bérkocsis vélekedése, amely szerint az elegáns hölgy vagy színésznő, vagy kasszírő, mert »a ridiküljében cigaretták voltak.«

Allítólag ettől a hölgytől már kedden egy illatos német levelet kapott a főhadnagy. A levél átvétele óta állandóan mulatott, ivott s igen elkeseredettnek látszott.

Lehet, hogy ez a levél rejtene meg a titkot. Tisztársai különben nagyon rejtélyesnek, szinte érthetetlennek tartják az öngyilkosságot, mert arról nem tudnak, hogy valami bensőbb viszonya lett volna valakivel s anyagi viszonyai is rendezettek voltak.

Draveszky Sándor főhadnagynak előkelő rokonsága van. Ezek közül Draveszky Mihály nagybátyja itt lakik Nagyváradon, ny. biztosító intézeti főtisztviselő.

Bátyja: Draveszky Zsigmond, aki a keleti kereskedelmi akadémiát végezte, alig egy fél-éve Budapesten szintén öngyilkos lett.

A öngyilkos főhadnagyot a csapatkórházból katonai pompával temetik el, valószínűleg pénteken délután.

Minisztertanács. Tegnap délután 5 órakor a miniszterelnök vezetésével minisztertanács volt, amelyen a kormány összes tagjai részt vettek, dr. *Beöthy* László, az új kereskedelmi miniszter is. A minisztertanács, amelyen folyó ügyeket tárgyaltak egy és fél óra hosszat tartott.

Finom női szabóság!

Tisztelettel értesítem a n. é. hölgyközönséget, hogy egy elsőrendű modern szabász vezetése alatt finom női szabóságot rendeztem be.

Tisztelettel

FLEGMAN

divatháza.

Bémer-tér.

Alapított 1888.

Az edelényi hármás rablógyilkosság.

Regula az esküdtek előtt.

A Czeisler-család gyilkosa, ifjabb Regula Ede bűnpörében a miskolci esküdtbíróóság, amint előrelátható, csak péntek éjjel, vagy szombaton hozhat ítéletet. Ma, a tárgyalás második napján, tanukat hallgatnak ki és bőven marad még tanu holnapra is a már beidézettek közül, ezenfelül a védelem valószínűleg új tanukra is fog hivatkozni.

A tárgyalás azzal indult meg, hogy a Czeislerék ügyvédje, dr. *Köszeghy* Armand és dr. *Lengyel* Zoltán védő közt a nyomozás kérdésében kisebb összetűzés volt, majd mindketten előterjesztéseket tettek. A védő e szavakkal fejezte be előterjesztését:

— En vállalom az igazság kiderítésének minden munkáját, mindenkiel szemben, még akkor is, ha ez nem tetszik a vádnak. Méltóztassék ebből a bűnpörből minden felesleges momentumot kikapcsolni. En mindent igazolni fogok, ami a vád tehetetlenségére és mulasztásaira vonatkozik.

Dr. *Köszeghy* (közbeszól): az igazságügyminisztert meglehetett buktatni, de az igazságot nem.

Elnök *Köszeghyt* rendreutasítja.

Bulyovszky ügyész erélyesen tiltakozik a vád ellen intézett támadások ellen és tiltakozik az ellen, hogy a teremben előre hangulatot csináljanak.

Geöcse elnök: Itt egy nem közönséges ügy tárgyalásáról van szó, melyben mindnyájunknak az igazság kiderítése a célja. Ilyen személyes éltü kontroverziák vagy a védelemnek, vagy a vádnak fognak javára válni, de az igazságot föltétlenül elhomályosítják. Kérde a sértett fél képviselőjétől, hogy miért tette meg most a kijelentéseit. Nem tartom megengedhetőnek, folytatja az elnök, hogy ilyen kérdéseknek a felszínre vetésével és fejtegetésével a tárgyalás nyugodt menete és az igazság kutatásának munkája zavartassék.

A törvényszék ezután a Regula ruhájára vonatkozó indítvány fölött határozathozatalra vonult vissza.

Szünet után visszatért a bíróság és az elnök közölte, hogy a bíróság a ruhaváltást nem tartja szükségesnek, az ellenben kívánatos, hogy a tanuk rendes ruhájában lássák Regulát, ne pedig a szokatlan rabruhában.

Ezután a vizsgálatot teljesítő csendőrök kihallgatására került a sor.

Ma délután hallgatták ki azt a csendőr-

őrmestert, aki Regulát Edelenyből Gyagyátorba kísérte. Ez a csendőrőrmester azt vallotta, hogy mikor szekérral Gyagyátoron keresztülmentek, Regula kérte őt és a másik csendőrt, hogy fogják közre és takarják el, nehogy a menyasszonya meglássa.

A csendőrőrmesternek utközben még azt is mondta, hogy a gyilkosság elkövetésekor olyan erőt érzett magában és olyan vad volt, hogy 50 embert is agyon tudott volna verni. Regula most tagadja, hogy ezt mondta volna.

Czipő, kalap, harisnya és fehérnemű
legjobban és legolcsóbban

REICHARD áruháza

cégnél, Fő-utca szerezhető be.
Gymnasium, Reál és Polgári
iskolai diák sapkák.

TORNA CZIPŐK.

115

UJDONSÁGOK.

* **Széchenyi püspök rokonai Nagyváradon.** Gróf *Széchenyi* Miklós püspököt kedvesen jellemzi az az őszinte szeretet, mellyel testvérei és rokonai iránt viseltetik. Részt vesz azoknak örömeiben, bánatában egyaránt. Mikor főpásztori gondjai engedik, készségesen látogatja meg azokat s viszont ezek is szíves örömmel jönnek a család méltó büszkeségének, az ő püspök testvérük, illetve sógoruknak látogatására. Most néhány napot rokonai körében tölt a püspök, kik az ő látogatására rezidenciájába érkeztek. Testvérei, sógorai mindannyian együtt vannak, mintegy családi ünnepet ülnek együtt. Névszerint itt vannak a következők: Gróf *Erdődy* Gyula v. b. t. tanácsos és neje: *Széchenyi* Emilia grófnő, gróf *Zichy* Frigyes és neje: *Széchenyi* Marietta grófnő, *Széchenyi* Ilona grófnő alapítványi hölgy, gróf *Széchenyi* Jenő és neje: *Almássy* Huberta grófnő, gróf *Széchenyi* Antal és neje: *Wenckheim* Krisztina grófnő, gróf *Erdődy* Tamás és gróf *Erdődy* Lajos. A püspök főuri rokonsága kitejerd az *Almássy*, *Erdődy*, *Zichy* és *Wenckheim* családokra; egyik nővérét ugyanis *Erdődy* Gyula gróf vette el, a másikat *Zichy* Frigyes, a püspök egyik titestvére *Almássy* grófnőt vett el, a másik pedig *Wenckheim* grófnőt. A mostani családias összejövetelen mind együtt vannak, — öröme a püspöknek.

* **P. Tomcsányi előadása az Oltár-egyletben.** A hírneves jezsuitaata tegnap programja szerint az Oltár-egyletet kereste fel s a Szent László intézet szép kápolnájában, mely alig volt képes befogadni a nagyszámu előkelő, legnagyobb részt hölgyekből álló hallgatósságot, az Oltár-egylet és a Patronázs tagjait, tartotta meg mindvégig vonzó előadását. P. *Tomcsányi* most is félórát beszélt. A templom szentségének jellemzéséből indult ki, majd rátért fő tárgyára s kimutatta, hogy az oltár nagy áldozata ugyanaz, mint a kálváriai áldozat, csak a felajánlás módja különböző. S ezért az a munka, amit az Oltár-egyleti tagok végeznek, szolgálat a szentségi Jézusnak, olyan mint Mária, Magdolna, János apostol, Salome és társaik kegyeletes munkája volt. Végül biztatta őket e nemes munka további lelkes vég-

zésére. — P. Tomcsányi ma este fél 7 órakor folytatja konferenciáit a jogakadémia dísztermében.

* **A király egészséges.** Tegnap híre járt, hogy a király gyöngéledik. Bécsből erre vonatkozólag azt táviratozzák nekünk, hogy a király az éjjelt teljesen jól töltötte. Egész éjjel szakadatlanul aludt. Ma szokása szerint reggel öt órakor kelt föl, igen jó étvágyal reggelizett és nyolc órakor már katonai méltóságok jelentéseit fogadta. Az uralkodó igen jókedvű.

* **Beöthy László hivatalos hivatalba lépése.** Beöthy László kereskedelmi miniszter ma délelőtt 11 órakor fogadta a kereskedelmi minisztérium tisztviselőkarát. Kálmán Gusztáv államtitkár üdvözlő beszédére a miniszter elmondotta, hogy erős lelki küzdelem után határozta el, a kereskedelmi tárca elfogadását. De megnyugította őt, hogy elődje Hieronymi Károly, valamint a pénzügyminiszter, aki a tereát ideiglenesen vezette, kitűnő szakértelműeké anyira megalapozták azt az utat, melyet követnie kell, hogy számára nem marad egváb hátra, mint ezek nyomdokaiba lépni. A minisztérium eredményes működésével — mondta a miniszter — mi nagy erkölcsi tőkét szerezhettünk, de ez az erkölcsi tőke, ami az egyedüli, amit mi a közpályán nyerhetünk, az Önöké, akik egész életük munkáját hivatásuknak áldozzák.

* **Az új piaci helypénz és vásárvám szabályzat.** Nagyváradi város módosított vásárvám és helypénz díjszabályzata már régen a minisztériumban hevert, míg végre most, némi módosításokkal, jóváhagyva leérkezett a városhoz. A szabályrendeletet tudvalevőleg több oldalról megfeleltették, azért, hogy a nagypiaci galand, kézműáru stb. kereskedők is mentessenek fel a helypénz fizetése alól, mint a saját készítményeiket árusító helybeli iparosok. Ezeket a felebbezéseket a miniszter elutasította.

* **Ujabb 30,000 korona pótmunka a Pecére.** Mindenki azt gondolhatta, hogy a Pece szabályozása most már be van fejezve s most kitűnik, hogy újabb 30,000 koronás pótmunkára van szükség, mert a városi mérnöki hivatal úgy készítette el a terveket, hogy a vizosztómű zsilipje nem működik helyesen. A főmérnök tegnap előterjesztést tett a városi tanácshoz, amely szerint a most helytelenül működő vizosztómű zsilipje helyes működése szempontjából szükséges, miszerint a Laporta malom területén létesítendő új utca területén a föld alatt a Pece tovább vezetessék a szőlősi legelőig s innét nyílt árokban a vizosztóműig. Itt beton vízemelő készítése által biztosítsák, hogy az árapasztóban legyen elég víz, a többi víz pedig a csatornán jusson el a városi ipartelepekig. Ez által szabályoztatnák a Pece kacskaringós medre s a partok alá szállana a víz. Ehhez azonban szükséges a püspökség hozzájárulása, ha lehet békés uton. A mérnöki hivatal sürgeti ezen munkák keresztülvitelét, mert ezen a telken épül a népfürdő és az új iskola. A pótmunkával a Pece szabályozás vállalkozóját bízzák meg. A csatorna pótmunkája 10,000 koronát, a külső munka 20,000 koronát, összesen tehát az egész munkát 30,000 koronát igényel. Es ezeknek a munkáknak a szükségességét nem tudta a mérnöki hivatal annak idején?

* **Ásatások a várban.** A várban már harmadik hete folytatja a régészeti-egylet az ásatásokat s naponként szaporodnak azok az apróbb leletek, melyek Szent László régi székesegyházával állanak kapcsolatban. A mai nap

folyamán két sír is akadtak a munkások. Egy gondosan kifalazott nagyobb sírt a délelőtti folyamán Gyulokay kapitány, egy kettős sírt pedig délután H. Fekete Péter tárt fel. Sajnos, a sírok már ki voltak fosztva, rabolva s csak törmelékét és össze-vissza hányt csontokat találtak bennök.

* **A II Országos kongregációi nagygyűlés,** mely f. évi november 12 én délután 5 órakor lesz a fővárosi Vigadóban, előkészületei serényen folynak. Értesülésünk szerint már eddig a következő egyházi és világi előkelőségek fogadják el a diszelnökséget: Vassary Kólos bibornok-hercegprímás, Csernoch János dr kalocsa-bácsi érsek, Csáky E. Károly gróf váci pp., Mailáth G. Károly gróf erdélyi pp., Hornig Károly báró, dr veszprémi pp., Párvy Sándor dr szepesi pp., Széchényi Miklós gróf, dr nváradi pp., Zichy Gyula gróf pécsei pp., Radnai Farkas dr besztercebányai pp., sipeki Balás Lajos rozsnói pp., Batthyány Vilmos gróf nyitrai pp., Fischer Colbrie Ágost dr kassai pp., Várady L. Árpád dr győri pp., Glatzfelder Gyula dr csanádi pp., Prohászka Ottokár dr székesfehérvári pp., Rajner Lajos dr felsz. pp., Hajdu Tibor dr főpát, Kohl Medárd dr felsz. pp., Szemerecznyi Lajos dr felsz. pp., Fetsz Antal felsz. pp., Kránitz Kálmán felsz. pp., Mohl Antal dr c. pp., Jedlicska Pál érseki helynök, Takács Menyhért prép. prel., Borány György dr prép. prel., Giesswein Sándor dr prel. kk., Schmidt János dr prel. kk., Magyar Gábor kegy. tr. tart. főnöke; Lakatos Ottó dr, konv. minorita r. tart. főnök., Molnár János prel. kk., Zichy Nándor gróf v. b. t. t., Apponyi Albert gróf v. b. t. t., Zichy Aladár gróf v. b. t. t., Mailáth József gróf v. b. t. t., Batthyány László gróf dr; Somssich Béla gróf, Pecháta Endre kuriai tanácselnök, Szinyei Merse József dr. A végleges program a napokban fog megjelenni.

* **A város milliós kölcsöne.** Nagyváradi városa ismét nagyobb építkezések előtt áll. Így sorra kerül a csendőrlaktanya, a népfürdő stb. építése, amelyeket kölcsönből épít a város. Mivel pedig most nem kedvezők a pénzügyi viszonyok nagyobb törlesztéses kölcsön felvételére, a városi tanács egyelőre folyószámlakölcsön útján helyi pénzügyintézetektől szándékozik fedezni a szükségleteket. Rimler Károly polgármesternél tegnap délután értekezlet volt e tárgyban, amelyben a pénzntézetek vezetői voltak jelen. Abban állapodtak meg, hogy egymillió korona kölcsönt azoktól a pénzügyintézetektől veszi fel a város, amelyekben a városi pénzeket elhelyezik. A meg egyezés szerint a város az Osztrák Magyar bank mindenkorai kamatábanál 125 százalékkal fizet magasabb kamatot az egymillió korona folyószámla kölcsön után.

* **Temesvár költségvetése** Temesvár város rohamos fejlődéséről élénk képet nyújt a város jövő évi költségvetése, melyet a számvétség most nyújtott be a tanácsnak. Míg 25 év előtt egy millió volt a házipénztár kiadása és bevétele, addig ma 4 és félmillió a költségvetés, nem számítva a különböző alapok, a város építkezési és fejlesztési budgetjét, amely 11 és félmillió; hozzáadva a város kezelésében levő villamtelepet, villamosvasutat, légszusz- és téglagyárat, valamint a zálogházat; a költségvetés így összesen 13 és félmillió korona. Dacára a város nagy kölcsön-tartozásának, a pótdadó csupán 50 százalék.

* **Az okányi csendőrlaktanya.** Az okányi képviselőtestület elhatározta a csendőrlaktanya felépítését, azonban a határozat végrehajtásával ismeretlen okok miatt késlekedett. Nehogy esetleg a község elveszítse a csendőrséget, több tekintélyes okányi tisztviselő és birtokos saját felelősségükre felépítették a laktanyát és felajánlották a községnek, hogy vegye át a már úgy is megszavazott költségek

ellenében, annál is inkább, mert a laktanya a község tervei szerint készült. A képviselőtestület azonban hallani sem akart a csendőrlaktanyáról. Végre is az építetők a vármegyéhez fordultak igazságért. A vármegye meg is indította az eljárást, melyből a község jutott volna ki vesztesen és így jobbnak látta a képviselőtestület a laktanyát átvenni, ami meg is történt és így az ügy befejezést nyert. A kasszárnya dolgáról tegnap tett jelentést a járási főszolgabíró.

* **Határharc Inánd és Madarász között.** Annak idején megirtuk, hogy Madarász község ama terve ellen, hogy a Markovits féle birtokost Madarászhoz csatolják, a földbirtok tulajdonosa panasszal élt a vármegyéhez. Tegnap Inánd községe küldte be erre vonatkozó határozatát, a melyben tiltakoznak az ellen, hogy az eddig Inándhoz tartozott birtokot Madarászhoz csatolják. Ez inándiak arra kéri a vármegyét, hogy továbbra is hagyják meg a birtokot Inánd község hatáskörében.

* **A feketetői gátépítés.** Tudvalevőleg a feketetői Körözs part építését a közel jövőben meg fogják kezdeni. A építési terveket a gyulai folyam mérnöki hivatal tegnap mutatta be az alispánnak. A partépítéshez a kereskedelmi miniszter 100 és a földművelésügyi miniszter 5 ezer koronát adományoztak.

* **A villamos vasut fejlesztése.** A nagyvárad városi villamos vasut, különösen heti vásáros napokon pótkocsikat járat a Telekyutcai vonalon, azonban a pótkocsik szabályos bekapcsolását akadályozza, hogy a végállomáson nincsen kitérő. Ezen a bajon akar most segíteni s a minisztertől engedélyt kér a kitérő létesítésére. A kereskedelmi miniszter a vasutársaság kérelmét és tervét véleményezés céljából beküldötte Nagyváradi városához.

* **Névváltoztatás.** Kiskoru Rosenblüth Ignác nagyvárad lakos vezetéknévét »Róna«-ra változtatta.

* **Az önkéntes tűzoltó egyletek szövetségének közgyűlése.** Az önkéntes tűzoltó egyletek biharmegyei és nagyváradai szövetsége folyó évi október 29 én vasárnap délelőtt 10 órakor a vármegyeház nagytermében közgyűlést tart. A közgyűlésen az összes biharmegyei önkéntes tűzoltó egyletek képviselve lesznek. Déli 1 órakor a Fekete Sas nagytermében bankett lesz. Az ebéd alatt a zenét a most szervezett tűzoltó zenekar fogja szolgáltatni.

* **Elégett Bellini festmény.** A Santa Mária templomban — mint Rómából táviratozzák — tegnap tűz támadt. Olyan rohamosan harapóztak el a lángok, hogy mentésre gondolni sem lehetett. Minden egyházi értékeség elpuasztult és tönkrement Bellininek híres festménye is, a mely Madonnát ábrázolja a kis Jézussal.

* **Véresre vert esküdt.** Sáránd községben kedden este, az egyik esküdet, mert a verekedő legények között rendet akart csinálni, véresre verték. Kun Dzsó, Sári Gábor, Simon Károly, Csuka Zsigmond, Gyönyörű Zsigmond, Balla Lajos sárándi lakosok voltak a verekedők. A korcsmában mulatoztak és az új bortól annyira berugtak, hogy hazamenet az utcán összeverekedtek. A verekedőket az odaérkező Gsuka Sándor esküdt, községi rendőr akarta szétválasztani. A legények erre valamennyien reárohantak, a falhoz vágták, botokkal ültelgették, úgy, hogy a földre esett. A feldühödött legények ráadásul még meg is taposták a védekezni már nem tudó Csukát, azután ott-

nyírák súlyos sérüléseivel. Az esetről jelentést tettek a kir. ügyészségnek s hatóság elleni erőszak miatt megindították az összes legények ellen az eljárást.

* **Szökött tanonc.** A belényesi csendőrség értesítette tegnap a nagyváradai csendőrséget, hogy Popa György ottani lakosnak György nevű 14 éves tanonc fia, a lakásukból 300 korona körüli pénz ellopása után, a vett értesítés szerint, Nagyváradra szökött. Személyleírása: nyulánk termetű, hosszas arcu, barna haja, kék szemű, rendes orru. Szökésekor barna öltönyt, zöldes színű posztó-kalapot viselt. A rendőrség keresi.

x **Itt a vadászat!!** Ha élvezettel akar vadászni, úgy fegyverét és patron szükségletét szerezzze be szakembernél, mert nem mindegy az, hogy csak puska vagy patron legyen, hanem fontos, hogy az jó és szakértő által legyen készítve, ne hagyjuk magunkat félrevezetni hangzatos hirdetésekkel, mert rendszeren kétség bánjuk csak meg, ha ilyeneknek felülünk. **Sauer-féle** fegyverek eredeti gyári árban árjegyzék szerint; továbbá a legelső rendű gyárosok fegyverei csak **LADÁNYI JÓZSEF** puskaművesnél kaphatók eredeti árban. M. kir. lőporáruda. Telefon 269. Nagyvárad Rákóczi-ut.

x **A vajhiány ma az egész világot uralja.** És alig van kilátás arra, hogy az ideai télen e bajon enyhíthessünk, sőt ellenkezőleg, még rosszabb is lesz, mielőtt a tehének nem fognak legelhetni, mert sok vidéken ez évben alig volt szénatakarítás. De azért még sem kell a természet ellen zúgolódnunk, mert a forró égő gyümölcsei által szívesen látott kárpótlást nyújt nekünk. Tegyen csak kísérletet alábbi vényvel és el lesz ragadtatva ezen vaj finom minőségéről: Sárga simulekény «Ceres»-ételszir és fehér, szilárd «Ceres»-ételszir («Ceres»-táblák) egyenlő arányban, óvatosan felhevítés nélkül megolvasztandó és ehhez nyers tejfel, esetleg nyers tej (1/4 kg. «Ceres»-hez 1/8 liter) öntendő. Az egészet most összekavarjuk, mialatt a tálat vagy a lábast gyorsabb kihűlés céljából hideg vízbe állítjuk mindaddig, míg a zsir megfagy. A tej viztartalma akkor kiváló és az ételszir a legfinomabb teavaj ízét és szagát vesz fel és épügy használható is, mint amaz. Egy kevés tojássárga és só hozzákeverése által a jóságot még jelentősen fokozhatjuk. Az ezen vény szerint készült teavaj a fennálló törvényes határozmányok értelmében csakis a saját háztartásban használható.

x **A LA GERBEAUD** színházi cukorkák kizárólag csak **Aszódy**nál, Kossuth-utca és **Cukorka- királynál** Kert-utcán kapható eredeti csomagolásban, I-es 2 K, II-es 1 K, III-as 50 fill. Kiváló finom, jó minőségűért a cég neve garancia. Minden csomagon az **Aszódy** név olvasható. ::
Telefon 635. 550

Értesítés.

Van szerencsénk a mélyen tisztelt bízott tulajdonos urak becses tudomására hozni, hogy **Óváry Lajos kályhás üzletét** átvettük s az eddigi szolid alapon folytatjuk

ÓVÁRY TESTVÉREK

cég alatt.

Kiváló jósaú modern és izléses kályháinkkal, pontos kiszolgálással és becsületes munkával óhajtjuk továbbra is mélyen tisztelt megrendelőink elismerését kinyerni s a boldogult elődünk által szerzett bizalmat továbbra is fentartani. A legdivatosabb és legegyszerűségi ::

Cserépkályhák

Állandóan raktáron vannak.

Javítási munkák a legrövidebb idő alatt eszközöztetnek. Nagybecsű megrendeléseiket kérve, vagyunk tisztelettel

Óváry Testvérek kályhás iparosok

(Óváry Lajos utódal.)

Csengeri-utca 27. szám.

x **Csillár és fémáru gyártási telep:**
Nagyvárad Iroda s raktár
Szt. János-u. 1. Bémer-tér 3.
Telefon 556. Készítik a legizlésebb kivitelben modern és stilszerű csillárokat, villamos, gáz vagy petroleumra. Átalakítások s régi csillárok galvanizálása; villamos motor, világítási és csengő berendezések a legolcsóbban. Kiváló tisztelettel STERN ADOLF. 33

ORSZÁGOS KÖZVETÍTŐ BANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Nagyvárad, Rimanóczy-utca 9. I. em.

Kieszközöl

törlesztéses és jelzálog kölcsönöket,

Financirozza HÁZAK VÉTELÉT és ELADÁSÁT és azokra, mint minden más ingatlanra a legmagasabb értékbecslés szerint GYORSAN OLCSÓ KÖLCSÖNT folyósítat.

Tudósítás!

Tudatni kívánom az igen tisztelt eddigi megrendelőimel és az elegáns ruhákat szerető úri közönséggel, hogy

az őszi és téli szöveteim

megérkeztek. Angol és belföldi szövetekben oly nagy választékkal rendelkezem, hogy bármelyik fővárosi céggel felveszem a versenyt, ugyszintén az előállításban is, ami a saját vezetésem alatt történik

Nagybecsű pártfogást kér

FRIEDLÄNDER

angol uri szabó cég

Nagyvárad, Szent János utca 4. sz.

Mintákkal kívánatra háznál szolgálok.

Telefon 11-41. Telefon 11-41.

Kolosváry Sándor

ékszerész, arany és ezüstműves üzletét

folyó év május 1-én helyezte át míg az építkezés tart Nagyvárad, Rákóczi-ut 5. sz. Veiszloviás házba, az Orsolya zárda templomával szemben. ::

Rimanóczy műbutorgyár.

::: Állandó bútorkiállítás. :::

I. rendű tölgy és bükkfa parketta saját gyártmány.

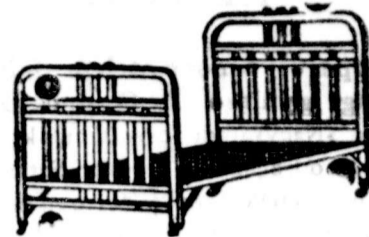
Saját készítményű modern cserépkályhák állandóan raktáron. Elvállalja kályhák javítását.

Raktár és iroda: Rákóczy-ut, saját ház.

::: TELEFON: 796. :::

Költségvetés díjtalan.

Vas és rezbutor

gyári raktári

Székényágó 3 matracca 20 korona

Sodronybetét 10 korona

Rézkarniss 4 korona

Gyermekágó 24 koronától feljebb, kapható

Kohn Adolf

vaskereskedőnél Nagyvárad, Kossuth-utca 10 sz. Telefon 636.

SZINHÁZ.

Heti műsor:

Csütörtök: Artatlan Zsuzsi.

Péntek: Ezred apja.

Szombat: Theodor és Társa.

Vasárnap d. u.: Iglói diákok, este Az adju-

táns.

Artatlan Zsuzsi. Ma este ismét Jean Gilbert világhíres pompás operettjét, az Artatlan Zsuzsit játsszák a Szigligeti színházban. A mulatságos francia sujetű operett iránt oly nagy az érdeklődés, hogy a jegyeket már tegnap előre vásárolták a mai előadásra.

Szentbernáti barátok. Az ideai szezon egyik legérdekesebb, legizgalmasabb premierje november 1-én lesz. Ekkor mutatják be a Szigligeti színházban a Szentbernáti barátokat, ezt a szenzációs darabot, amely annak idején a Vigszínházban óriási sikert aratott. A darabban az összes drámai személyzet játszik.

ZENE.

Az ideai koncertszezon előkészülete szerényen folynak a zenepártoló társaság irodájában. A szezonbérletek jegyzését már megkezdették és a koncertrendezés nagy örömmel tapasztalja, hogy az eddigi előjegyzések száma már is meghaladja azt a számot, amit a múlt év ugyanezen szakában elért. Ami a nagyváradai hangverseny publikum növekedésének örvendetes jele, bár bizonyos, hogy ezt a haladást nem lehet pusztán a publikum nagyobb zenei érdeklődésének a számlájára írni, mert nagy része van a bérletjegyzés sikerében annak az igazán világvárosi nivóju programnak is, amivel a zenepártolók ezidén kedveskedtek közönségüknek. Ez a program csakugyan kielégíthetné Európa bármelyik városának az igényeit is, ha nem is az esték számával, (mert *ha* este bizony csak Nagyváradon elég), hanem nivó dolgában. *Stefániai*, *Mary Mand*, *Tablo Casals*, *Manen*, *Kreysler*, *Denijs* stb. nevei bármely világvárosnak ritka és megbecsült attrakciók.

A bérletek jegyzését a rendezőség már e napokban betegezi. Most már csak néhány helye van a jobbak közül szabadon, amiket a régi bérletk között néhányan nem vettek igénybe. Bérletet előjegyezni *Vidor M.* könyvkereskedésében lehet.

TANÜGY.

Az iparos tanonc-otthon felügyelő-bizottsági gyűlése. Az Országos Gyermekvédelő Liga Nagyvárad-i Iparostanulók Otthona felügyelő-bizottságának t. tagjai a Sztaroveszky-utcai Otthon épületében f. évi október hó 28. napján, azaz szombaton délután fél 5 órakor tartandó ülésre tisztelettel meghívom. Tárgy: 1. Költségelőirányzat megállapítása. 2. Folyó ügyek. Nagyvárad, 1911. évi október hó 23-án. Hlatky Endre s. k., elnök.

Községi segély a görög-keleti iskolának. Csételek község képviselőtestülete legutóbb tartott ülésén elhatározta, hogy a községben létesítendő görög-keleti iskola részére 6000 korona segélyt adományoz. A segélyt kölcsön útján fogja fedezni a község. A határozatot tegnap terjesztették be jóváhagyás végett a vármegyéhez.

NYILTTÉR.

NEUMANN TESTVÉREK

Üvegfestészeti és diszúvegezési műintézete.

Üvegcsiszoló és tükör árujár.

NAGYVÁRAD, RÁKÓCZI-UT 55. SZÁM.

A főtisztelendő papság szives
figyelmébe ajánljuk műtermünket

templom ablakok diszúvegezések
készítésére, művészies és egyszerűbb
kivitelben ólom keretbe foglalva.

CZÉGÜNK TÖBSZÖRÖSEN KITUNTETVE.

Telefon 1164.

TÁVIRATOK.

Szombaton közös minisztertanács lesz.

Budapest, okt. 25.

(Saját tudósítónktól.) Szombaton, e hó 28-án Ehrenfeld elnöklété alatt Bécsben közös minisztertanács lesz, amelyen a magyar kormány tagjai közül Khuen gr., Lukács László és Beöthy László vesznek részt. A minisztertanács a husdrágaság kérdéséről fog tárgyalni.

A római polgármester balesete.

Róma, október 24.

(Saját tud.) Náthán, római polgármestert a torinói villamosművek megtekintése közben baleset érte. A polgármestert egy villamos szikra súlyosan megsebesítette, úgy, hogy eszméletlenül esett össze. A környezete lakására szállította. Az orvosok véleménye szerint egy pár hétig nem hagyhatja el az ágyat.

Küldöttség a városok ügyében.

Budapest, okt. 25.

(Saját tudósítónktól.) Ma délelőtt Khuen-Héderváry belügyminiszter elé Tisza István gróf és a munkapárti képviselők részvételével nagy küldöttség járt a városoknak adandó segély ügyében. A küldöttségben csak munkapárti városok vettek részt. Az ellenzéki képviselők a mai küldöttségről azt állítják, hogy a kormány a városok segítése ügyéből is pártkérdést csinál és éppen ezért külön küldöttséget fognak vezetni a miniszter elé.

REGÉNYCSARNOK.

HELÉN.

Irta: Schmidt Amália. — Fordította: N. M.

(Folytatás) 8

— Hiszen az elébb magad panaszkodtad, atyám — felelte Miksa, hogy igazolja magát.

Nyomasztó csevad állott be. A báróné oly serényen kötött, hogy a tük csörgése is hallatszott.

— Hiszen te úgy hozzáfogtál a dologhoz, mintha kenyeredet kelene veled megkeresned, Antoinettel erre nincs többé szükség d.

A báróné szó nélkül tetta nére kötését és Helén, ki, mint gyámánnya, az eléggé hosszadalmas reggeli alatt, szintén dolgozni szokott, követte példáját. Alig vette ezt észre a báró, azonnal keményen rátamadott.

— Megjegyzésem nem neked szólt, kisaszony! neked még igen korán volna semmittevéshez szoknod, és nem tudhatod, mi mindent kell még dolgoznod, hogy megélj a világban.

— Miksa és Helén elhalaványodtak. A báró, és még kissé halványan, de az ő természetes, szivbódító nyájasságával fordult a fiatal emberhez.

— Ah, Miksa! te annyiszor óhajtottad, bár gazdag lennél, és én mindig azt véltem, hogy a gazdagság nem tehetne minket boldogabbakká; és most attól tartok, hogy az még nagy szerencsétlenségbe fog dönteni.

— Helén, gyermek! mily alaptalan félelem ez!

— Nem, Miksa, édes, jó Miksám! Atyád azt mondta, igyekeznünk kell tisztába hoznunk a helyzetet, melybe minket ezen rád nézve oly váratlan gazdagság juttatott. Ugy van; ez mind nyájunk sürgős kötelessége és különösen a te kötelességed és az enyém.

— No jól var, kicsikém! mit tegyünk tehát? — Miképen lépünk fel a jövőben oly előkelően és fényesen, mint az a haute volée leggazdagabb tagjaihoz illik? Nehezen fog ez menni, még neked is, édes Helénkém! bár mennyire bájos és kecses légy; mert nagyon is egyszerű és mesterkéletlen vagy egyszerűsággal, szegény kicsikém!

— Kedves Miksám! te nyájas tréfával szeretnéd magad előtt és én előttem eltitkolni azt, mi minket fenyeget; de mind hiába! Ab, egészen másról van szó, mint azon jelentéktelen veszélyről, hogy a mi egyszerű szokásaink a finom világ követelményeinek talán meg nem felelhetnek.

— De hát mi rosszabb váthatna ránk? te aggályos gyermek.

(Foly. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Gabona üzlet.

Borgida Béla és Társa jelentése.

Budapesten

A gaboatözsédén tegnap változatlan volt az irányzat.

Határidők sárlata:

Októberi buza	— — —	11.91
Áprilisi buza (1912)	— — —	12.13
Októberi rozs	— — —	10.52
Áprilisi rozs	— — —	10.76
Októberi zab	— — —	9.42
Áprilisi zab	— — —	9.62
Májusi tengeri (1912)	— — —	8.63
Augusztusi tengeri	— — —	7.88
Augusztusi repce	— — —	14.60

Budapesti értéktözsde.

Magyar Általános Hitelbank nagyvárad-i fiókjának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	— — —	832.—
Oszták hitelrészvény	— — —	637.—
Jelzálogbank	— — —	483.—
Leszámloló és pénzváltó	— — —	568.—
Salgótarjáni község	— — —	674.—
Oszták államvasut részvény	— — —	719.—
Közuti vasut	— — —	789.—
Beocsini cement	— — —	—
Rimamurányi vasmű	— — —	619.—
Városi vasut	— — —	415.—

SZERKESZTŐI PÓSTA.

Egy katolikus. Ha valaki névtelenül akar is írni az újságban valamit, a szerkesztőnek azért tudnia kell az író nevét. Ettől eltekintve, bár sok jól megírt részlet van cikkében, ezáltal nem közölhetjük azt. P. Tomcsányi megszokta az ilyenféle támadásokat és elviseli azokat készségesen a szent ügyért.

Riporter. Verseiből a következő két sort közölhetjük:

Ezek a »Hulló csillagok« bizony a papirkosárba hullottak Kettőt ajánlunk: 1. ezeket a verseket verseskönyvben ne adja ki, 2. ne felejtse el, hogy a »költői szabadság« elve a helyesírásra nézve nem áll.

A szerkesztésért felelős:

Dr VUCSKICS GYULA

LEGFŐBB IDEJE, hogy

CERES-PÁLYÁZATON résztvegyen!

Közelebbi felvilágosítás minden kereskedőnél nyerhető!

TATRAY és TSA RT.

Vasöntöde és gépgyár. Nagyvárad, Össi-tér.

Elvállal: Épület és műlakatos munkákat, vízvezeték és csatornázási munkákat, gyárak teljes berendezését, közlőműveket.

Gyárt: gazdasági gépeket és ekéket, magánjárókat és cementipari gépeket.

Biharvármegye legnagyobb gépjavító műhelye.

Műszaki gépészmérnöki iroda.

Bumbera István

==== papi- és polgári szabó ====
NAGYVÁRAD, BÉMER-TÉR.

Ugy a helybeli mint a megyei főtisztelendő papság szállítója.

Helybeli és vidéki Telefon szám 869.

Dajkovits E.

fényirodáiban
Sas palota

esküvői felvételek a legdiszesebb elrendezésben, villany felvételei speciálitása utólérhetetlen.

Részvénykicserélési felhívás!

Az Egyesült Biharvármegyei Kereskedelmi bank és Központi Takarékpénztár r. t. felhívja azon tisztelt részvényeseit, kiknek birtokában Központi Takarékpénztári részvények vannak, hogy ezen részvényeket, szelvényivel együtt, kicserélés végett az Egyesült intézet Teleki-utcai fiókjánál (Teleki-u. 3.) folyó évi október hó 10-től október hó 31-ig beszolgáltatni sziveskedjenek.

Minden egyes Központi Takarékpénztár részvény helyett 1 Egyesült intézetbeli részvény fog kiadatni.

A kicserélés végett beadandó részvényekhez jegyzék csatolandó azon nevek felsorolásával, melyekre az új részvényeket kiállítani óhajtják.

Ezen részvények kicserélése, ha az új részvények a régiekkel azonos nevre állíttatnak ki, díj- és illetékmentes, ha azonban az új Egyesült intézetbeli részvény a régitől eltérő más névre állíttatik ki, a rendes részvényátírási-díj és illeték lesz fizetendő.

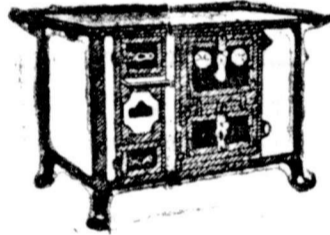
Egyesült Biharvármegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár részv.-társ.

Uradalmak, gazdaságok, községek ha jó kútat akarnak, forduljanak:

Márkutz József

villanyerőre berendezett épület és diszműlakatos ipartelepéhez

NAGYVÁRAD, Pereces-utca 9. szám.

Szép, tartós és jól főző

takaréktűzhelyek

és lakatos tömegáruk állandó raktáron.

Drótkerítéseket a legjutányosabb áron készít.

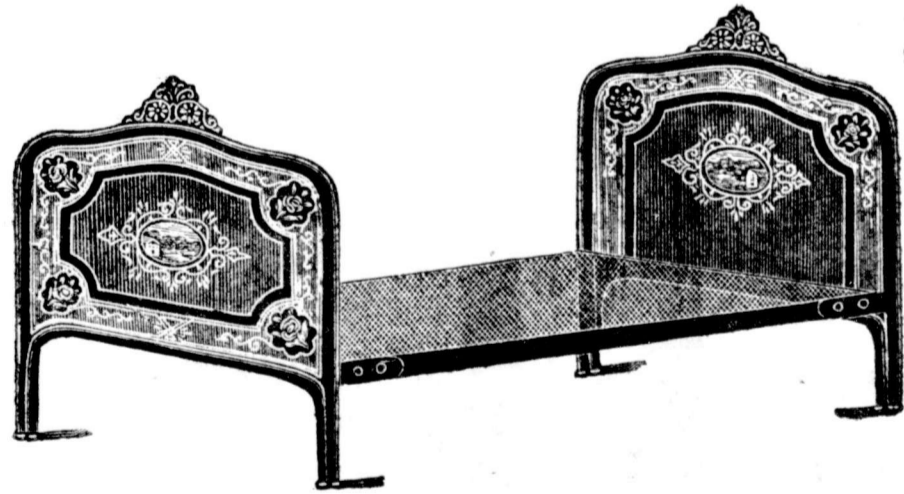
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Vas- és Rézipar r.-t. Nagyvárad

Telefon Gyártelep 1015.

Telefon Városi raktár.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy a

Rákóczi-ut 13-ik szám alatt

Weiszlovits - palotában

vas-és rézbútor kiállításunkat

folyó hó 15-én megkezdjük. Raktáron

tartunk a legszebb és legjobb kivitelű

árukat. Eredeti gyári árban árusítjuk.

A szabadalmazott Éden-pamlag kizárólagos eladási helye!

A nagyérdemű közönség pártfogását kérve, a megtekintés vételkényszer nélkül
maradunk
Teljes tisztelettel

Vas- és rézipar R.-T.

Bámulatba ejt mindenkit az „ILLATSZER KIRÁLY” árai!

Körözspart, Lévay-palota.

Figyeljen az árakra.

1 üveg Odol	74 kr.	1 üveg Kerpel kézfinomító	38 kr.	1 csomag eredeti Gillette kés	1 frt 85 kr.
1 > francia szájviz	25 >	1 tégely Margit krém	40 >	1 Gillette utánzatu borotva készlet	1 > 50 >
1 > száj szagtalanító	50 >	1 > Diana krém	65 >	1 valódi serte hajkefe	70 >
1 tubus dr Heyder fogorém	50 >	1 drb Dianna szappan	65 >	1 dublé bajuszkéfe	20 >
8 > Thymol	20 >	1 dob Lickner puder	88 >	1 valódi serte ruhakefe	45 >
1 > Stomatin	20 >	1 > amerikai porcellán puder	1 frt 20 >	1 körömkefe	06 >
1 > tégely Odontin fogpaszta	55 >	1 üveg amerikai petrol	50 >	1 surolókefe óriási	20 >
1 drb Odontin betét	35 >	1 > Emke hajszesz hajhullás ellen	1 frt — >	1 surolókefe kisebb	10 >
1 üveg Picavan	98 >	1 fekete champos	12 >	12 drb Royal angol cipő orém	36 >
1 üveg Bay Rum	85 >	1 rud rozsa Glycerin szappan	20 >	1 drb cipőcrém-kefe kenőkefével	70 >
1 > Jera violette brillantín	30 >	8 drb francia ibolya szappan	50 >	1 > cipőfényesítő flanel	20 >
1 > francia brillantín	15, 22, 35 >	1 > Kielhauser ibolya gycerin szappan	28 >	1 > Jurigatem Zománc	80 >
1 > folyékony brillantín	50 >	1 > Speick szappan	28 >	1 mtr vörös gumieső	60 >
1 > valódi dió olaj	15 >	1 > Windsor szappan	88 >	Egynegyed Ko Brunz watta	85 >
1 > kivonat	75 >	1 tubus kaloderma	28 >		
1 drb bajuszkötő	15, 20 85 >	1 > Beloderma kézfinomító	20 >		
		1 üvegtégely tejcrém	20 >		

Gummi ágylepedő 6 féle minőség igen olcsón, mindennemű betegápolási cikk legolcsóbban, minden más itt fel nem sorolt pipere és háztartási cikkeik legnagyobb választékban, igen olcsón! Saját zsebének ellensége, ha személyesen meg nem győződik az árákról.

Nincs vásárlási kényszer! Illatszerek kimérve a legmodernebb Odeurökben!

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.

PÁL SÁNDOR

műbútorasztalos

Nagyvárad, Uri-utca 49. szám.

Elvállal minden szakmájába vágó munkát, u. m.: matt és fényezett szobaberendezések, konyhabutorok készítését és portál munkákat.

Jó és izléses munkáért jótállok.

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.

192

Formára és tartósságra felülmulhatatlanok

a MOSKOVITS

anatomiai cipők.

Egységárak: 10, 13, 17 korona.

Nagyváradfi fióküzletek:

I. Kossuth-utca 5. Gyárépület.

II. Bémer-tér, Bazar-épület.

III. Zöldfa-utca 7. sz. Dr. MUNK-ház.

Moskovits Farkas és Társa

czipő és csizmagyár részvénytársaság.

Értesítjük

igen tisztelt vevő közönségünket, hogy legujabb kicsinybeni eláruló üzletünket

Zöldfa-utca 7. sz. alatt

Dr. MUNK házban megnyitottuk.

Moskovits Farkas és Társa

cipő és csizmagyár r.-t. Zöldfa-utcai fióküzlet.

Legnagyobb választék férfi, női és gyermek czipőkben!

Egységes szabott gyári árak!

TELEFON!

Megérkezett

a nagy czipő szállítmány, az első nagyváradfi selejtes czipő áruháza, ahol minden fajta czipő igen olcsó árban kapható.

Belvárosi Takarék épület, Barcs-palota.

A Nagyszebeni

Általános Takarékpénztár

Fontos amortizációs kölcsönöket nyújt és konvertál házakra, földekre és építkezési célokra, előzetes költség nélkül. Készséggel szolgál felvilágosítással:

Breitenstein Frigyes,

Nagyvárad, Keskeny-utca 13. sz.

Telefon: 1054.

MEGNYILT

a Bémer-tér sarkán Nagyvárad legelegánsabb czipőüzlete, hol óriási készletet tartunk mindenféle czipőárúban.

Egységáraink: 10, 13, 17. és 22. kor.

Moskovits Farkas és Társa

czipő és csizmagyár részvénytársaság

NAGYVÁRAD.

BÉMER-TÉRI FÍÓK.

**KÁLYHA
TÁLCZÁK
ELLENZŐK
FAROSARAK
SZENTARTÓK
NAGY
VÁLASZTÉKBAN**

TARSOLY és RISZTÓ különlegességek vaskereskedésében N. Várad, Rákóci-ut.